

Endringer av ordning for enkeltemnestudenter på bachelor og master. Konsekvenser for utdanningsporteføljen

I tillegg til opptak på studieprogram, finnes det ordning der en person kan søke om studierett for enkeltemner. MN-fakultetet har praktisert denne enkeltemneordningen slik at studenten får *beholde tildelt studierett utover søknadssemesteret dersom vedkommende møter frem til minst én emneeksamen ved MN-fakultetet i løpet av det studieåret enkeltemnestudieretten tildeles i.*

Det har aldri kommet signaler fra fagmiljøene om at denne enkeltemnestudieordningen har gitt et uønsket press på enkeltemner. Enkeltemnestudenter kan i søknadssemesteret kun etteranmelde seg til eventuelle ledige restplasser i undervisningen. «Gevinsten» ved disse enkeltemnestudenter er at de bidrar til studiepoengproduksjonsmidler. (Det er ingen basistildeling for disse studentene.)

Øvrige UiO-fakulteter, som har slik ordning, har gått over til at tildelt enkeltemnestudierett kun er gyldig søknadssemesteret. (Og at det må søkes på ny hvert aktuelt semester.)

Det er nå ønske om at MN-fakultetet også går over til dette.

Ad. Enkeltemnestudierett på masternivå.

Oppsummerende forslag: Fra og med neste studieår, 2018/19, gjøres enkeltemnestudierett på masternivå gyldig kun for søknadssemesteret. Tidligere tildelte studieretter termineres etter vårsemesteret 2018.

Betinginger: Studenter som får terminert studierett informeres i god tid om endringen.

Bakgrunn: Kvalifikasjonsgrunnlaget for å kunne bli enkeltemnestudent på masternivået er generell studiekompetanse, eller tilsvarende. For tilgang til emne må emnets eventuelt faglige forkunnskapskrav oppfylles.

Ordningen med enkeltemnestudierett på masternivå er ment å *gi anledning til å skaffe seg individuell faglig tilleggskompetanse*. Studenter med slik studierett kan IKKE bygge opp enkeltemner til en grad. Det antas også enkelte blir anbefalt å søke dette slik at hun/han kan ta enkeltemner som senere kan inngå i et eventuelt masterstudium (f.eks. mens vedkommende av ulike grunner kompletterer utdanning for opptak til masterstudier). Til og med høsten 2017 har 2541 personer gyldig enkeltemnestudierett på masternivået. Av disse har 988 gyldig semesterregistrering høsten 2017. Enkeltindivider av disse fikk tildelt slik studierett allerede vårsemesteret 2006, og opp frem til i dag, med f.eks. 109 fra høsten 2016, 97 fra våren 2017 og 485 nå høstsemesteret 2017.

Ad. Enkeltemnestudierett på bachelornivå.

Oppsummerende forslag: Endring i dagens ordning for enkeltemnestudierett på bachelornivå, gjøres gyldig semestervis så snart *det er etablert et program for fritt sammensatt realfaglig bachelorstudium. Dette kan tidligst iverksettes fra og med studieåret 2019/20.* Bakgrunnen for dette er å sikre den gradproduksjon disse studentene gir, og de muligheter disse studentene også utgjør mht rekruttering til masterstudier.

Opptaksrammen for dette bachelorprogrammet hentes fra ledigheter i opptaksrammene for MN-fakultetets øvrige ulike programbachelorstudier. Opprettelsen av program i fritt sammensatt realfaglig bachelorstudium er altså ikke tenkt å være avhengig av tilføring av midler til nye studieplasser. Den konkrete fastsettelsen av opptaksrammen for studiet gjøres i lys av erfaring bl.a. fra opptaket av nye programbachelorstudenter til studieåret 2018/19.

Studenter med programstudierett har fortrinnsrett ved opptak til obligatoriske og / eller sterkt anbefalte emner i programmet gjennom studieadministrativ forhåndspåmelding til undervisning. Enkelte av programrådene for dagens bachelorprogrammer har uttrykt bekymring for at de får nye programstudenter som aldri har planlagt å fullføre det aktuelle bachelorprogramstudium, kun ta faglig populære emner som inngår i programmet. Derfor anbefales samtidig at det eksisterende årsstudiet i realfag til studieåret 2019/20 får flere ulike og tydelige anbefalte fagveier (eksempelvis med utgangspunkt i emner i 40-/og 80-grupper som er etablert for den frie realfaglige bachelorgraden). Dermed vil også dette studiet kunne bli en naturlig byggesten for det fritt sammensatte realfaglige bachelorprogrammet.

Betinginger:

1) Nytt fritt sammensatt realfaglig bachelorprogram får et noe lavere progresjonskrav enn dagens programbachelorstudier ved MN-fakultetet.

2) Studenter på nye fagveier i årsstudiet i realfag følges opp av det aktuelle fagmiljøet.

3) Ordning med utvidet enkeltemnestudierett for noen spesielle grupper fortsetter, f.eks. UNG-ordningen, jf <http://www.uio.no/om/samarbeid/skole/emner-vgs/>

Bakgrunn: Kvalifikasjonsgrunnlaget for å kunne bli enkeltemnestudent på bachelornivået er generell studiekompetanse og at man oppfyller de spesielle opptakskravene (ulikt for informatikk og øvrige realfag), jf <http://www.uio.no/studier/opptak/enkeltemner/opptakskrav/spesielle-opptakskrav.html>. For tilgang til aktuelt emne må emnets eventuelt faglige forkunnskapskrav også oppfylles.

Målet med enkeltemnestudierett på bachelornivå i informatikk og / eller andre realfag, er å *tilby studenter mulighet til å skaffe seg individuell faglig kompetanse innen ledigheter i MN-fakultetets emnetilbud*.

Programstudenter som ikke oppfyller progresjonskravene for det bachelorprogramstudieløp de har opptak til, overføres til realfaglig enkeltemnestudierett ut det aktuelle semester slik at MN-fakultetet får aktuelle studiepoengsproduksjonsmidler. Enkeltemnestudieretten fungerer altså som en «mellomlanding» for programstudenter som ikke oppfyller progresjonskravene.

Studenter som har enkeltemnestudierett utover inneværende semester, kan selv søke å ta sette sammen ulike enkeltemner f.eks. for å:

- *enten å kvalifisere for *innpassingsopptak* til eventuell ledig studieplass på et bachelorprogramstudium, jf , <https://www.mn.uio.no/studier/opptak/innpasningsopptak.html>

- *eller sette sammen emner etter eget faglig ønske behov for å oppnå *en fritt sammensatt realfaglig bachelorgrad*. En fritt sammensatt realfaglig bachelorgrad kan sammen med oppfylling av faglige krav, utgjøre grunnlag for opptak til masterstudier. *Kravene for å oppnå en fritt sammensatt realfaglig bachelorgrad* finnes i UiO's forskrift for studier og eksamen, jf §2.4 (6) i <http://www.uio.no/om/regelverk/studier/studier-eksamener/forskrift-studier-eksamener/index.html#toc5>

Rent studieadministrativt oppnår en student ikke en fritt sammensatt bachelorgrad hvis vedkommende har studierett på et program. For å oppnå en fritt sammensatt bachelorgrad termineres EVENTUELL programstudierett. Man "fanger ikke", dvs. skriver ikke automatisk ut vitnemål for den fritt sammensatte bachelorgraden (i motsetning til nåværende etablerte rutiner for programbachelorgrader). *Vitnemål for fritt sammensatt realfaglig bachelorgrad skrives kun ut til studenter som ber om dette*. (F.eks. fordi studenten trenger slikt vitnemål for opptak til masterstudier.) Vedlagte oversikt satt sammen av MN-fakultetets eksamenskoordinator, viser at antall studenter som oppnår den fritt sammensatte realfaglige bachelorgraden nå synes å ha stabilisert seg på samme nivå som gradproduksjonen fra enkelte av våre bachelorprogrammer. Det er altså et relativt høyt antall bachelorgrader som oppnås gjennom den fritt sammensatte realfaglige bachelorgraden, altså i tillegg til de ordinære programmene. Det synes viktig for MN-fakultetet å tilrettelegge for at dette fortsetter av flere hensyn, også fordi flere av disse fortsetter med masterstudier ved MN-fakultetet.

Også studenter på ulike programmer, antakelig blant annet med bakgrunn i eget ønske om egen faglig sammensetning bachelorgraden, ber om vitnemål for en fritt sammensatt realfaglig bachelorgrad. En manuell gjennomgang av *hvilken studierett* studentene som har oppnådd en fritt sammensatt bachelorgrad i realfag til og med medio oktober 2017 hadde på det tidspunkt da graden ble oppnådd viser følgende studierettsfordeling¹:

MNB-BIO: 0,4%

MNB-ELD: 0,6%

MNB-FAM: 3%

MNB-GEO: 0,9%

Ett av studieprogrammene ved Ifi (inkl. det nå nedlagte 5-årige profesjonsstudiet): 19,8%

MNB-KJEMI: 0,3%

MNB-MAEC: 0,5%

MNB-MBK: 0,5%

MNB-MENA: 0,4%

MNB-MIT: 4%

Årsstudiet i realfag: 1%

Lektorprogrammet: 1,8%

Farmasi: 0,2%

Enkeltemnestudierett i realfag på bachelornivå: 66,9%

¹ Totalsummen her blir litt over 100 grunnet de enkelte avrundingene.

